

عوامل تأثیرگذار بر افزایش سطح تحصیلی مدارس ایران با رویکرد فرا ترکیب

(تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ تاریخ تصویب ۱۴۰۳/۱۲/۱۲)

مرضیه مرادی^۱

دانش آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

کیهان نجفی

دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

فروزان مرادی

دانش آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

چکیده

این پژوهش باهدف شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش سطح تحصیلی در مدارس ایران با رویکرد سنتز پژوهی انجام شد. رویکرد مورد استفاده، کیفی و از نوع سنتز پژوهی (فرا تحلیل کیفی) می‌باشد. محقق ابتدا با روش نظام‌مند مرور سیستماتیک به تعریف دقیق اهداف تحقیق و بازیابی مطالعات پایگاه‌های داده داخلی و خارجی به ترتیب در بازه زمانی بین سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲ در مطالعات داخلی و ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴ در مطالعات خارجی در پایگاه‌های همچون امرالد، الزویر، اشپرنگر و در داخل پایگاه‌های همچون نورمگز، سیویلیکا و سایت جهاد دانشگاهی و با هدف شناسایی مطالعات مختلف حوزه محور سطح تحصیلی پرداخت. تعداد کل مقالات یافت شده ۱۶۷۴ تحقیق بود که بعد از بررسی آن‌ها و با در نظر گرفتن معیارهای خروجی از منظر معیارهای محتوایی یا عدم دسترسی، در نهایت نتایج استخراج شده از ۱۴ مطالعه مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. با بهره‌گیری از روش فراترکیب و طی مراحل کدگذاری باز (شناسایی نکات کلیدی و کدگذاری و مقوله‌بندی کدهای شناسایی شده) و کدگذاری محوری جمع‌بندی و ترکیب شد و نتیجتاً مدل حاصل از ترکیب یافته‌ها شامل یک مدل چهاربعدی شامل عوامل؛ محتوا و امکانات آموزشی، عوامل مدیریتی و سازمانی، عوامل مرتبط با معلم و عوامل کلان ملی بود که هر کدام از این عامل‌ها دارای غیرمعیارهای بودند.

واژگان کلیدی: آموزش، کیفیت، سطح تحصیلی، رویکرد فراترکیب

مقدمه

مفهوم کیفیت آموزش که به طور گسترده در رشته های مختلف دانشگاهی مورد مطالعه قرار گرفته است، در تحقیقات آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. هدف این بررسی ادبیات بررسی و تثبیت بدنه ادبیات فعلی در مورد کیفیت آموزش است. کیفیت یک دغدغه جهانی برای همه انسان ها است. چه خریدهای کوچک یا بزرگ انجام دهند، مردم همیشه در مورد کیفیت و احتمال اینکه حداقل و کمینه استاندارد را بر آورده می کنند، سؤال می کنند. اگرچه کیفیت را می توان یک مفهوم غریزی در نظر گرفت، ادراک کیفیت ممکن است از فردی به فرد دیگر متفاوت باشد. در کنار سایر مؤسسات، به ویژه مؤسسات در بخش آموزشی، سازمان های آموزشی باید تلاش کنند تا از پتانسیل کامل خود برای ارائه بهترین خدماتی که ذینفعان را با مشخصات کیفی خود راضی می کند، استفاده کنند (Alhussam et al, ۲۰۲۴). شرکت ها، تولید کنندگان و سازمان ها باید توجه خود را نه تنها به مفهوم کلی کیفیت، بلکه به استانداردهای کیفیت خاصی که مربوط به خدماتی است که ارائه می دهند، معطوف کنند. خواه غذا، آموزش، پوشاک یا هر بخش دیگری در نظر گرفته شود، پیشرفت ها باید دائماً نظارت و در تمام زمینه های مرتبط با کیفیت گنجانده شوند (Mukhopadhyay, ۲۰۲۳). با انجام این کار، آن ها می توانند اطمینان حاصل کنند که محصولاتشان با این پیشرفت ها مرتبط است، کیفیت کلی را افزایش داده و انتظارات مشتریان/ذینفعان خود را بر آورده می کند (Zheng, ۲۰۲۰؛ ۲۰۱۹ Khanolainen).

کیفیت تأثیر مستقیمی بر دستاوردهای دانش آموزان، کیفیت معلمان، برنامه درسی و روش های تدریس دارد. بنابراین، برای مؤسسات بسیار مهم است که برای استانداردهای با کیفیت بالا تلاش کنند و عملکرد خود را با استفاده از ابزارهای ارزیابی، ارزیابی کنند (Khakimov & Sharopov, ۲۰۲۳). سرپرستان، معلمان و دانش آموزان درون موسسه به هم مرتبط هستند و تلاش های جمعی آن ها به کیفیت کلی موسسه کمک می کند (Surya Atmaja et al, ۲۰۲۳).

در تبیین اهمیت این تحقیق و به طور کلی بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سطح تحصیلی در مدارس بایستی اشاره کرد که آموزش ابزاری اساسی برای توسعه است و اهمیت آن در هر دو سطح فردی و جهانی درک می شود. در سطح فردی، به طور کلی نشان داده شده است که افراد با تحصیلات خوب کمتر در فقر زندگی می کنند و استقلال بیشتری دارند و ظرفیت تصمیم گیری خوبی دارند. در سطح جهانی، تحقیقات تأکید می کند که آموزش با نوآوری، توسعه انسانی و فناوری و رشد اقتصادی بالاتر ارتباط مثبت دارد (Danquah & Amankwah-Amoah, ۲۰۱۷). در این چارچوب، (Nelson and Phelps, ۱۹۶۶) فرض می کنند که اگر کشوری منابع بیشتری را به آموزش اختصاص دهد و در نتیجه سرمایه انسانی خود را افزایش دهد، این امر باعث افزایش نرخ رشد اقتصاد می شود. (Azariadis, ۱۹۹۰ and Drazen) با تأکید بر اهمیت آموزش برای توسعه اقتصادی همین خط را دنبال می کنند. آن ها استدلال می کنند که اگر کشورهای توسعه یافته در رشد و توسعه اقتصادی جلوتر هستند، به این دلیل است که نسل های متوالی سرمایه گذاری های زیادی در سرمایه انسانی انجام داده اند (Fomba et al, ۲۰۲۳).

امروزه، مؤسسات آموزش برای ایجاد و افزایش تعالی در مدل های آموزشی با کیفیت، تلاش می کنند تا تغییر و تکامل پیدا کنند و دانش آموزان را در مرکز فرآیند یاددهی-یادگیری قرار دهند. ارزیابی کیفیت در آموزش مورد توجه جهانی است (Guillén Perales, ۲۰۲۴). تقاضای دولتی و عمومی برای پاسخگویی از مؤسسات آموزش به طور پیوسته در دهه گذشته افزایش یافته است. تحت این تقاضا، نیاز به اطمینان از اعتبار و سودمندی فرآیند آموزشی نیز افزایش یافته است.

تشکیل یک چارچوب برای شناسایی و ارزیابی عوامل مؤثر در افزایش سطح تحصیلی در مدارس بسیار اهمیت دارد. برخی از عوامل کلیدی شامل مدیریت مدرسه که باید از رهبری برجسته، برنامه های مدرسه، ارتقاء کیفیت معلمان و پشتیبانی از آن ها، انطباق با استانداردهای آموزشی، شرکت و همکاری با اولیا و دانش آموزان، فراهم کردن زیرساخت های مناسب برای یادگیری، ایجاد محتوای آموزشی مناسب و نوآورانه، و ارزیابی منظم عملکرد آموزشی

می باشند. به وسیله تضمین این عوامل، مدارس می توانند بهبود مداوم و پایداری در سطح تحصیلی خود را تضمین کنند.

پژوهش حاضر با هدف شناسایی مؤلفه ها و شاخص های ارزشیابی در دوره ابتدایی با رویکرد سنتز پژوهی و ارائه مدل مطلوب انجام می شود بررسی ها نشان می دهد هر چند تحقیقات در خصوص ارزشیابی در دوره ابتدایی انجام شده است اما تحقیقات پکیارچه و سیستماتیک در خصوص موضوع مورد مطالعه انجام نشده است. سؤال اصلی تحقیق در مورد شناسایی عوامل مؤثر بر بهبود سطح تحصیلی در مدارس شامل بررسی جنبه های مختلف از جمله تربیت معلم، توسعه برنامه درسی، مشارکت دانش آموزان، مشارکت والدین، زیرساخت مدرسه و سیاست های دولت است. با بررسی چگونگی کمک این عوامل به افزایش کیفیت کلی آموزش، محققان می توانند بینش های ارزشمندی در مورد استراتژی های مؤثر برای افزایش تجربه آموزشی برای دانش آموزان به دست آورند.

بخش اول: مروری بر مبانی نظری تحقیق

بند اول: مفهوم کیفیت

کیفیت مفهومی جاودانه است که از زمان و جوامع فراتر رفته است. در طول تاریخ، افراد به اهمیت تمایز بین صفات مطلوب و نامطلوب پی برده اند. به عنوان مثال، در زمان های قدیم، افرادی که غذا جمع آوری می کردند باید در مورد اقلام خوراکی و غیر خوراکی اطلاعات کسب می کردند. به طور مشابه، شکارچیان مجبور بودند ابزارهای مختلفی را برای تعیین مؤثرترین ابزار برای اهداف خاص خود آزمایش کنند (Elassy, ۲۰۱۵). اهمیت کیفیت در زندگی ما به طور قابل توجهی افزایش یافته است زیرا افراد به طور مداوم به دنبال کالاهای خدمات با کیفیت بالا هستند. این تاکید بر کیفیت، کسب و کارها و سازمان ها را در سراسر جهان وادار کرده است که نقش حیاتی آن را در عملیات و روش های تولید خود بشناسند. کیفیت به عنوان یک عامل کلیدی در حفظ مزیت رقابتی و تمایز استراتژیک خود عمل می کند (Alhussam et al, ۲۰۲۴). شرکت ها با اصلاح ساختارها و فرآیندهای خود برای افزایش کیفیت و اصلاح ساختارها و فرآیندهای خود برای افزایش کیفیت، می توانند ضایعات،

کار مجدد و تاخیرها را کاهش دهند و در عین حال هزینه‌ها را کاهش دهند، سهم بازار خود را گسترش دهند و تصویری مثبت از شرکت ایجاد کنند. این امر منجر به بهبود بهره‌وری و سودآوری می‌شود و اهمیت تعریف، اندازه‌گیری و افزایش کیفیت خدمات مراقبت‌های بهداشتی را برجسته می‌کند (Mosadeghrad, ۲۰۱۴). تعریف کیفیت به دلیل ماهیت ذهنی آن و شامل کیفیت‌های ناملموس کار پیچیده‌ای است. معنای آن بسته به دیدگاه و موقعیت متفاوت است و هیچ تعریف قابل قبولی وجود ندارد. در نتیجه، کیفیت به طرق مختلف توصیف شده است، از جمله ارزش، برتری، برآورده کردن مشخصات، برآورده کردن الزامات، مناسب بودن برای هدف، فراتر از انتظارات مشتری و اطمینان از رضایت پایدار است (Alhussam et al, ۲۰۲۴). دستیابی به کیفیت مستلزم ارائه محصولات و خدماتی است که آخرین الزامات عملکردی را برآورده می‌کند، فراتر از خواسته‌های اعلام شده و بیان نشده مشتری و برآوردن انتظارات تولید کننده یا ارائه دهنده (Mosadeghrad, ۲۰۱۴). با این حال، درک و درک ماهیت کیفیت برای بسیاری از افراد یک چالش است. عدم قطعیت و تصور غلط قابل توجهی در مورد مفهوم کیفیت وجود دارد. از منظر زبان شناختی، اصطلاح «کیفیت» از کلمه لاتین کوالیز^۱ گرفته شده است که به ماهیت واقعی چیزی دلالت می‌کند (Dale, ۲۰۰۷).

این تعاریف از کیفیت متفاوت است و تا حدی منعکس کننده دیدگاه‌های مختلف افراد و جامعه است. در یک جامعه دموکراتیک، بسیار مهم است که دیدگاه‌های متفاوتی وجود داشته باشد، زیرا هیچ تعریف قطعی و جهانی درستی از کیفیت وجود ندارد. تلاش برای تعریف کیفیت بیهوده است، زیرا به ذینفعان درگیر بستگی دارد. برای مثال، دانشجویان و اساتید ممکن است فرآیند آموزشی را در اولویت قرار دهند، در حالی که کارفرمایان ممکن است نتایج آموزش عالی را در اولویت قرار دهند. بنابراین، بحث کیفیت به عنوان یک مفهوم واحد و واحد غیرممکن است (Harvey & Green, ۱۹۹۳).

^۱ qualis

بند دوم: مفهوم سطح تحصیلی

آموزش در تمام صنایع بسیار مهم و ضروری است و درک استانداردها و اصول سطح تحصیلی در این مواقع ضروری است. مهم است که بدانیم فرهنگ کیفیت در آموزش هم عناصر سازمانی و هم عناصر روانی را در بر می‌گیرد (Stalmeijer, ۲۰۲۳).

عوامل نهادی تأثیر مثبتی بر افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و اطمینان از اتمام موفقیت‌آمیز تحصیل آنها دارند و همزمان از کاستی‌های آموزشی جلوگیری می‌کنند. مکانیسم‌هایی که از طریق آنها کیفیت سازمانی بر نتایج تحصیلی تأثیر می‌گذارد قابل توجه است (Alhussam et al, ۲۰۲۴). کاهش کیفیت سازمانی، که نمونه آن عواملی مانند فساد، بی‌ثباتی سیاسی، یا کاهش اثربخشی دولت است، می‌تواند تأثیر مثبت مخارج عمومی بر آموزش و استانداردهای آموزشی را کاهش دهد. کاهش کیفیت سازمانی را می‌توان به رفتار غیراخلاقی در بین معلمان و به کارگیری افراد فاقد صلاحیت یا آموزش ناکافی برای انجام وظایف آموزشی نسبت داد (Fomba et al, ۲۰۲۳). برای اطمینان از اینکه دانش‌آموزان معاصر از آموزش با کیفیت بالا برخوردار می‌شوند، ارائه کمک روش‌شناختی کافی برای آزمودنی‌هایشان ضروری است. این امر به ویژه در طول همه‌گیری کووید-۱۹ بسیار مهم شده است، زمانی که تدریس کلاسی سنتی ممکن است امکان‌پذیر نباشد. در چنین شرایطی، درس‌ها به یک سیستم مازول آنلاین منتقل می‌شوند (Khakimov & Sharopov, ۲۰۲۳).

مفهوم ارزیابی کیفیت آموزش مبتنی بر تناسب آن با اهداف مورد نظر است. به عبارت دیگر، تعیین می‌شود که یک محصول یا خدمات چقدر به هدف اعلام شده خود عمل می‌کند. مشتریان داخلی آموزش متشکل از دانش‌آموزان و معلمان هستند، در حالی که مشتریان خارجی شامل والدین، مؤسسات سطح بالاتر، گروه‌های کلیسا، کارفرمایان، سازمان‌های دولتی و جامعه گسترده‌تر هستند (Marmar Mukhopadhyay, ۲۰۲۰).

بخش دوم: روش تحقیق

روش‌شناسی و روش‌های انجام یک تحقیق از عناصر حیاتی یک پروژه تحقیقی هستند، زیرا با این سوال سروکار دارند که چگونه یک مسئله معین را می‌توان مطالعه کرد و چه تکنیک‌هایی

برای کشف موضوع مورد بررسی مناسب است تا بتوان به سؤالات تحقیق به طور مؤثر پاسخ داد. به گفته (King, Horrocks & Brooks, ۲۰۱۸) روش شناسی با فرآیندهای در ارتباط می‌باشد که مستلزم آن است که انتخاب یک طرح خاص و روش‌های آن با توجه به مطالعه پژوهشی توجیه شده و آشکار شود. علاوه بر این، روش شناسی‌ها همچنین مستلزم تعریف مواضع نظری و فلسفی هستند چر که «روش شناسی به چگونگی شناخت ما از جهان مربوط می‌شود». و بنابراین به مکاتب مختلف فکری مربوط می‌شوند و یا از آنها مشتق شده‌اند.

روش تحقیق مذکور از منظر نتیجه، بنیادی و کاربردی است و از منظر هدف، اکتشافی می‌باشد. به طور کلی این تحقیق با استفاده از روش فراترکیب^۱ انجام خواهد شد. روش فراترکیب، تلفیقی تحلیل تفسیری از نتایج تحقیقات کیفی است که بیشتر بر سنتزهای تفسیری داده‌ها و شواهد استوار است. به طور کلی ترکیب و تلفیق مطالعات اولیه کیفی و نتایج آنها را فراترکیب^۲ می‌نامند. این دسته (Catalano, ۲۰۱۳) معتقد است که فراترکیب فرایند جست‌وجو، ارزیابی، ترکیب و تفسیر مطالعات کمی یا کیفی در یک حوزه خاص است. از مطالعات مروری ساختارمند از طریق استخراج کدها، تعبیر و مفاهیم ارایه شده در اطلاعات کیفی با متدولوژی یکسان و همسان سازی و تلفیق آنها، تعبیر و مفاهیم جدید و جامع تری را ارایه می‌کنند. یک مرور سیستماتیک تحقیقات مربوطه را شناسایی و ترکیب می‌کند تا به ما کمک کند تا بدانیم چه چیزی در مورد یک موضوع می‌دانیم و چه چیزی هنوز شناخته نشده است. این فراترکیب از یک روش تفسیری استفاده می‌کند و نه یک روش تجمیع‌کننده و هدف آن ادغام یافته‌های مطالعات کیفی است که موضوع مشابه یا نزدیک به آن را بررسی کرده‌اند.

بخش سوم: فرایند مرور سیستماتیک

اجرای یک روش سیستماتیک شامل چند مرحله است. روشی که برای انجام این مقاله در نظر گرفته شده است بر اساس روش (Saini & Shlonsky, ۲۰۱۲) است

^۱ - Meta Synthesis

^۲ meta synthesis

۱- انتخاب سوال تحقیق

انتخاب سوال پژوهش مناسب نخستین گام در استراتژی تحقیقات کیفی ترکیبی است. راستای تنظیم سوال تحقیق در واقع، اولین گام برای محققان تمرکز بر این است که مطالعه شامل چه چیزی است می باشد. در پژوهش حاضر، سوال اصلی "عوامل موثر بر افزایش سطح تحصیلی در مدارس ایران با شامل چه اجزا و مولفه های است؟" مورد بررسی و تبیین قرار می گیرد که با در نظر داشتن پارامترهای بیان شده در جدول ۱ تنظیم می شوند

جدول ۱- پارامترهای تنظیم سوال تحقیق

چه چیزی	شاخص های سطح تحصیلی شامل چه اجزا و مولفه های است ؟
چه کسی	در این پژوهش چندین پایگاه داده و موتور جستجوی مختلف مورد بررسی قرار گرفت.
چه وقت	منابع، مقالات و پایان نامه های مطالعه شده در این پژوهش از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۲ و در بخش لاتین نیز از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴ است
روش فراهم آورنده مطالعات	در تحقیق حاضر از روش "تحلیل اسنادی"، تحلیل داده هایی که بصورت ثانویه هستند، استفاده شده است.

۲- شرح گام دوم: جستجوی جامع ادبیات تحقیق

در این پژوهش، از پایگاه های داده داخلی و خارجی استفاده شده است. عمده ترین منابع وب مورد استفاده در این خصوص، «پایگاه های اطلاعاتی^۱» هستند. از جمله مهم ترین و معروف ترین پایگاه های اطلاعاتی عمومی و تخصصی می توان به موارد زیر اشاره کرد

در مطالعات خارجی: امرالد^۲، الزویر^۳ و اشپرینگر^۴ از طریق پایگاه داده گوگل اسکالر در مطالعات داخلی: نورمگز، سیولیکا، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و پرتال جامع علوم انسانی بود

۳- شرح گام سوم: ارزیابی و تعیین معیارهای برای امکان ورود و خروج به فراترکیب

در راستای انتخاب درست و مناسب داده ها و منابع روال به این ترتیب طی گردید که نخست کلید واژه کیفیت در هریک از پایگاه های مورد اشاره جستجو شد اما با توجه به اینکه این واژه یک اصطلاح کلی بود و بیشتر منابع یافت شده شامل موضوعاتی غیر مرتبط با موضوع این تحقیق می شد، لذا این واژه به اصطلاح کیفیت آموزش ابتدایی محدود شد. در راستای جستجوی منابع در پایگاه های داخلی و خارجی علاوه بر واژه سطح تحصیلی و مولفه های سطح تحصیلی، عوامل موثر بر سطح تحصیلی نیز مورد بررسی و جستجو قرار گرفت. گفتنی است که تعداد کل مقالات یافت شده با در نظر گرفتن شاخص ها و معیار های ورودی، ۱۶۷۴ هزار تحقیق (فارسی و لاتین) بود که بعد از بررسی تک تک آنها و با در نظر گرفتن معیارهای خروجی از منظر معیارهای محتوایی یا عدم دسترسی، در نهایت نتایج استخراج شده از ۱۵ مطالعه مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت

^۱ Information Databases

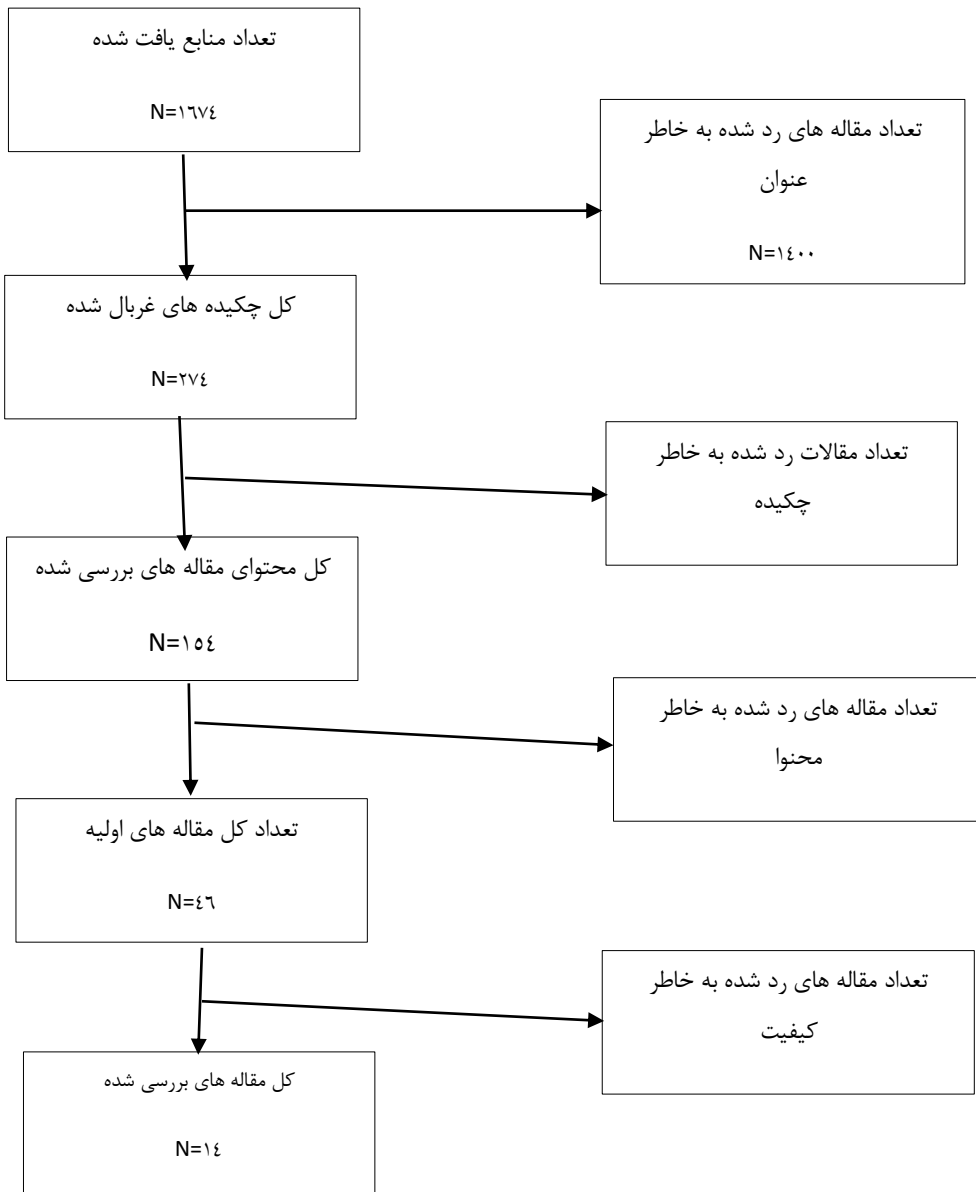
^۲ emerald

^۳ sciencedirect

^۴ Springer

به طور کلی در این مرحله بایستی به این سوال که آیا منابع و پژوهش‌های جستجو شده با پرسشهای پژوهش همو و متناسب است یا نه پاسخ داده شود. یک ابزار معمول که در راستایی ارزیابی کیفیت مطالعات اولیه پژوهش کیفی مورد استفاده قرار میگیرد ابزار برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی یا به اختصار کاسپ^۱ می باشد. بر اساس این الگوریتم ارائه شده می توان کیفیت مقالات و پژوهش‌ها را بررسی کرد و دقت و اعتبار پژوهش‌های کیفی را مورد بررسی قرار داد. سوالات این الگوریتم شامل (۱) اهداف تحقیق (۲) روش تحقیق (۳) طرح تحقیق (۴) روش نمونه گیری (۵) نحوه جمع آوری داده‌های تحقیق (۶) روایی و پایایی (۷) ملاحظات اخلاقی (۸) دقت تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق (۹) بیان شفاف و روشن نتایج یافته‌های تحقیق و (۱۰) ارزش پژوهش می باشند. در شکل شماره ۱ خلاصه‌ای از این الگوریتم به همراه نتایج به دست آمده در تحقیق حاضر ارائه شده است.

^۱ CASP

شکل ۱- الگوریتم تعیین معیارهای ورود به مطالعه

۴- شرح گام چهارم: استخراج یافته ها و ارزیابی نتایج هر یک از مطالعات کیفی

پس از مرور دوباره مطالعات و استخراج نتایج هر یک از آنها می بایست در مورد ارزیابی کیفیت هر مطالعه قبل از ورود به ترکیب تصمیم گیری شود. هر مطالعه ای که صورت می گیرد، باید روایی، پایایی و عینیت قابل قبولی داشته باشد. مطالعه کیفی و بررسی سیستماتیک نیز از این قاعده مستثنی نیستند. در مطالعات مروری سیستماتیک، جستجوی جامع منجر به بسیاری از مطالعات مرتبط می شود، اما از آنجایی که تمامی این مطالعات از کیفیت کافی برخوردار نیستند، پس از بررسی مطالعات و استخراج نتایج هر یک از آنها، باید هر مطالعه با ابزارهای مناسب ترکیب شود. بر حسب معیارهای تعریف شده و تنها مواردی که از کیفیت مطلوبی برخوردار باشند مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. در این تحقیق از چک لیستی استفاده شده است که شامل معیارهای مختلفی برای ارزیابی کیفیت بالا، پایین و متوسط هر یک از مطالعات اولیه می باشد. هدف از درجه بندی هر مطالعه افزایش اعتبار مطالعه با ابزار چک لیست مناسب و حذف مطالعات با کیفیت پایین از فرآیند ترکیب است.

۵- شرح گام پنجم: انتخاب روش و سنتز نتایج تحقیقات کیفی (روش فراترکیب در پژوهش حاضر)

روش فراترکیب روشی مناسب برای ترکیب تحقیقات حاصل از مرور سیستماتیک صورت گرفته حول محور موضوع این پژوهش شناخته شده است. از آنجا که هدف این روش و با انتخاب روش فراترکیب، تجزیه و تحلیل یافته های هر یک از تحقیقات، کشف نکات مهم و اساسی در آنها و ترکیب نتایج این مطالعات به یک جایگزین کلی تر است، در ابتدای امر در جهت تجزیه و تحلیل یافته های هر مطالعه و کشف نکات مهم و ضروری با روش کدگذاری باز (Glaser, ۱۹۹۲)، نخست همه نکات و عوامل کلیدی استخراج شده از مستندات تحت عنوان کد در نظر گرفته می شود و سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از کدها، آنها با یکدیگر می شوند و در یک مقوله مشابه با در نظر گرفتن جنبه مشترکشان از نظر پژوهشگر،

جمع آوری و دسته بندی می شوند. در گام بعدی، پس از مرور چندین باره تحقیقات انتخاب شده و شناسایی درست مفاهیم و روابط میان آنها در جهت ترکیب نتایج، با بهره گیری از روش کدگذاری محوری و با برقراری پیوند بین مقوله ها و راهبردها، اطلاعات به روش جدیدی با یکدیگر ارتباط داده می شوند در آخر بعد از بررسی مطالعات از جوانب گوناگون و مشخص کردن ارتباط بین مقوله ها و راهبردها، مرحله کدگذاری محوری تمام میشود. تا در گام آخر تجزیه و تحلیل، کدگذاری انتخابی و خلق مدل نهایی پیشنهادی انجام شود.

جدول ۲- کدهای اولیه مربوط به عوامل موثر بر کیفیت در هر یک از مطالعات

ردیف	ابعاد و مولفه های سطح تحصیلی	نتایج یافته های تحقیق	جامعه مورد مطالعه	نوع پژوهش	هدف/سوال تحقیق	سال/نویسنده	نوع داده
۱	ملموس قابلیت اطمینان پاسخگویی اطمینان همدلی	نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل، مهم ترین ابعاد کیفیت خدمات را از دیدگاه دانشجویان با توجه به نمرات ارائه شده نشان داد. مقایسه نتایج با کارکنان آموزشی تفاوت های محسوسی را در ارزیابی کیفیت تحصیلی نشان داد.	۵۸۰ دانش آموز	پیمایشی	رزیابی ادراک دانشجویان دانشگاه از کیفیت تحصیلی با استفاده از یادگیری ماشینی محاسبات کاربردی و انفورماتیک	Guillén Perales et al, ۲۰۲۴	آرشیو

۲	نتایج اصلی به دست آمده با استفاده از حداقل مربعات معمولی و حداقل مربعات دو مرحله‌ای نشان می‌دهد که کیفیت نهادی بر پیشرفت دانش آموزان و اتمام مدرسه تأثیر مثبت و بر شکست تحصیلی تأثیر منفی دارد. در رابطه با نقش کانال‌های انتقال، نتایج نشان می‌دهد که وخامت کیفیت نهادی، به ویژه با وجود فساد، بی‌ثباتی سیاسی، یا بدتر شدن اثربخشی دولت، اثربخشی به کارگیری افراد فاقد دانش بی‌ثباتی سیاسی	سواد دست‌رسی‌ها وضعیت اقتصادی نابرابری درآمد کیفیت سازمانی مخارج عمومی نسبت معلمان به دانش آموزان رفتارهای معلم اثربخشی دولتی فساد	۸۲ کشور در حال توسعه	کیفیت سازمانی و کیفیت آموزش در کشورهای در حال توسعه: اثرات و کانال های انتقال	Fomba et al, ۲۰۲۳	۱۱۳
---	--	---	-----------------------------	--	------------------------------	------------

۳	این مطالعه با استفاده از تحلیل عامل تاییدی چند گروهی و چارچوب های بی تغییر اندازه گیری برای شناسایی سازه های پنهانی که با آن یک مدل معادله ساختاری دو سطحی ایجاد می شود، گواهینامه معلم، آمادگی معلم و تاکید مدرسه بر موفقیت تحصیلی را در مدلی از نابرابری نتایج و فرصت ها ادغام کرد. . این مطالعه شواهدی پیدا کرد که نشان می داد کلاس های دارای مزیت اجتماعی- اقتصادی بیشتر، معلمان ریاضی را آماده تر داشتند. صلاحیت معلمان تخصص معلمان وضعیت اجتماعی و اقتصادی محتوای آموزش آمادگی معلم تاکید مدرسه بر موفقیت تحصیلی	با استفاده از داده های TIMSS ۲۰۱۵	۶	ادغام سطح تحصیلی و برابری آموزشی	Rolf et al, ۲۰۲۳	الزبدی
---	---	--	---	---	-------------------------	---------------

۴	مدیریت مدرسه زیرساخت های مدرسه پیش آگاهی دانش آموزان مقطع ابتدایی شایستگی های معلمان محتوای برنامه درسی انگیزه دانش آموزان کیفیت فرآیند تدریس	نتایج روش اعمال شده در قالب ضرایب وزن دهی معیارها نشان می دهد که مدیریت مدرسه بر انتخاب و ایجاد شایستگی های معلمان تأثیر دارد در حالی که شایستگی داده شده می تواند به طور غیرمستقیم بر موفقیت کلی دانش آموزان از طریق ایجاد یک نظام آموزشی تأثیر بگذارد. زیرساخت مدرسه کافی که بر کیفیت دانش تأثیر می گذارد. شناخت عاملی که بیشترین تأثیر را دارد، مدیران را قادر می سازد تا این عامل را مدیریت کرده و به افزایش کیفیت دانش کمک کنند	خبرگان در صربستان	راه	رتبه بندی چند معیاره عوامل سازمانی مؤثر بر نتایج کیفیت یادگیری در آموزش ابتدایی در صربستان	Epifanić et al, ۲۰۲۱	آبکار
---	--	---	-------------------	-----	---	-------------------------	-------

۵	هدف از این مطالعه بررسی و بررسی عواملی است که می تواند بر کیفیت آموزش دانش آموز در مقطع متوسطه تأثیر بگذارد. دلایل زیادی وجود دارد که بر تحصیل دانش آموز تأثیر می گذارد، مانند علل شخصی، علل نهادی، علل خانوادگی، علل اجتماعی - اقتصادی و غیره. عدم راهنمایی معلمان نیاز به متخصص موضوع طرفداری معلمان کمبود معلمان آموزش دیده رفتار معلمان دست کمتر معلمان در انگلیسی بر اساس ذهنیت دانش آموزان تدریس کنید تنبیه معلمان عدم توجه معلمان	۱۲ نفر در فیصل آباد پاکستان	پاکستان	شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش دانش آموزان مقطع متوسطه شهر فیصل آباد	Kausar, S., & Shoukat, ۲۰۲۰	اسکار
---	--	-----------------------------	---------	--	-----------------------------	-------

عوامل مدرسه (آزمایشگاه، کتابخانه ها، اتاق های مشترک، اتاق های منابع، امکانات بازی و ورزشی، محیط یادگیری روان فیزیکی با محیطی آرام، ایمن، غیر تبعیض آمیز، همدلانه، تشویق کننده) عوامل معلم (نحوه تدریس، شایستگی معلم، روش های یاددهی) عوامل دانش آموز (سلامت روحی و روانی، تجربیات کودک، سلامت جسمانی، کیفیت زندگی کودک) عوامل برنامه درسی (توجه به جنبه های مختلف روانشناختی مانند توانایی ذهنی، سن، علاقه، انگیزه و غیره)	با توجه به پاسخ آنها به سؤالات مصاحبه، «عوامل معلم» و «عوامل دانش آموزی» در دبیرستان های شهری در ساگینگ در سطوح متوسط رضایت بخش یافت شد، اما تنها یک مدرسه در سطح بالا بود.	۱۴۱ نفر از پاسخ دهندگان که مدیران و معلمان	۶	دیدگاه مدیران و معلمان از عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در دبیرستان های منتخب آموزش پایه در ساگینگ	Oo, ۲۰۱۹	اسکالر
--	---	--	---	---	----------	--------

۷	عوامل مربوط به دانشجویان مربوط به استاد عوامل مربوط به محتوای آموزشی عوامل مربوط به امکانات مورد نیاز عوامل مربوط به مدیریت عوامل مربوط به قوانین و مقررات	نتایج: ۷۷ مقاله به مرور حاضر وارد شدند. از بررسی مطالعات، ۳۷ شاخص در ۶ دسته عوامل مربوط به دانشجو (۵ شاخص)، عوامل مربوط به استاد (۱۱ شاخص)، عوامل مربوط به محتوای آموزشی (۵ شاخص)، عوامل مربوط به امکانات مورد نیاز (۷ شاخص)، عوامل مربوط به مدیریت (۵ شاخص) و عوامل مربوط به قوانین و مقررات (۴ شاخص) به دست آمدند. نتیجه گیری: نتایج نشان داد که ۶ عامل در ارزیابی کیفیت آموزش الکترونیکی دخیل هستند.	پایگاه های اطلاعاتی Web of Science، PubMed، Scopus، مگیران، ایرانداک و SID در بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲	بررسی شاخص های ارزیابی کیفیت آموزش الکترونیکی: مرور روایتی	صادقی و همکاران، ۱۴۰۲	۳۱
---	---	--	--	---	------------------------------	-----------

۸	عوامل روابط فردی و بین فردی (برقراری ارتباط چندسویه، توجه به ویژگی دانش آموزان، شیوه های نو در یاددهی معلمان)	عوامل روان شناختی (آمادگی روانی و ذهنی معلمان، اخلاق حرفه ای معلمان)	عوامل زیرساختی و آموزشی (امکانات کلاس و تجهیزات، زیرساخت محیطی)	عوامل اقتصادی و اجتماعی والدین (پرداخت حقوق و دستمزد، سطح اقتصادی والدین، سیاست ها و حمایت های نهادی)	عوامل استراتژیک (آموزش معلمان، نظارت بر مدیران مدارس)	۵ عامل اصلی، به همراه ۱۳ زیر مقوله شناسایی شدند. این عوامل شامل عوامل روابط فردی و بین فردی، عوامل روان شناختی، عوامل زیرساختی و آموزشی، عوامل اقتصادی و اجتماعی معلمان و والدین، عوامل استراتژیک بودند.	مصاحبه عمیق، بین ۱۵ نفر از کارشناسان (شامل سه نفر از مدیران و دو نفر از معلمان و ده نفر از کارشناسان و صاحب نظران علوم تربیتی دارای سوابق مرتبط و آشنا به شرایط و محیط مدارس، بدون طرح سوال های تعقیبی)	طراحی الگوی عوامل موثر بر کیفیت آموزش دانش آموزان: دیدگاه معلمان مدارس مقطع متوسطه دوم شهر آباد	بهرامی و حیدری، ۱۴۰۱	روزنامه
---	---	--	---	---	---	--	---	---	----------------------	---------

۹	عده ۱۸۵ مفهوم به دست آمد که با طبقه بندی این مفاهیم ۲۳ مقوله فرعی و در مرحله کد گذاری محوری، تعداد ۱۰ مقوله اصلی شامل: معلمان، مدیریت و مدارس، تشکیلات سازمانی مدارس، فضای مدرسه، امکانات مدرسه، محتوای درسی، اعتبارات، سطح رضایت، پیشرفت تحصیلی، انگیزش تحصیلی، طبقه بندی شدند و در نهایت در مرحله کد گذاری پیشرفته، مقوله های آشکار شده در قالب ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی است.	گروهی از خبرگان شامل معلمان و مدیران مدارس متوسطه و متخصصان و صاحب نظران حوزه آموزش	ارائه الگوی ارتقاء کیفیت آموزش مدارس شهرستان اهواز با استفاده از روش داده بنیاد.	آدابی و همکاران، ۱۴۰۱	۳۰ ۱۱۲
---	--	--	---	--------------------------------------	-------------------

۱۰	عوامل اساسی زیر شناسایی شد که عبارت بودند از: ۱. رفتاری - رضایتمندی؛ ۲. روان شناختی - حس تعلق به مکان؛ و ۳. فیزیکی - ساختاری معماری. همچنین الگوی مفهومی عوامل اساسی مؤثر در افزایش کیفیت محیط‌های آموزشی شناسایی شد.	۱. رفتاری - رضایتمندی؛ ۲. روان شناختی - حس تعلق به مکان؛ و ۳. فیزیکی - ساختاری معماری. تعلق به مکان؛ و ۳. فیزیکی - ساختاری معماری.	پژوهش‌های علمی معتبر از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹	سنتز پژوهی عوامل اساسی مؤثر در افزایش کیفیت محیط‌های آموزشی بر مبنای الگوی روبرتس	سلامات و همکاران، ۱۴۰۱	۹ ۱۱
----	--	---	---	--	---------------------------------------	-----------------

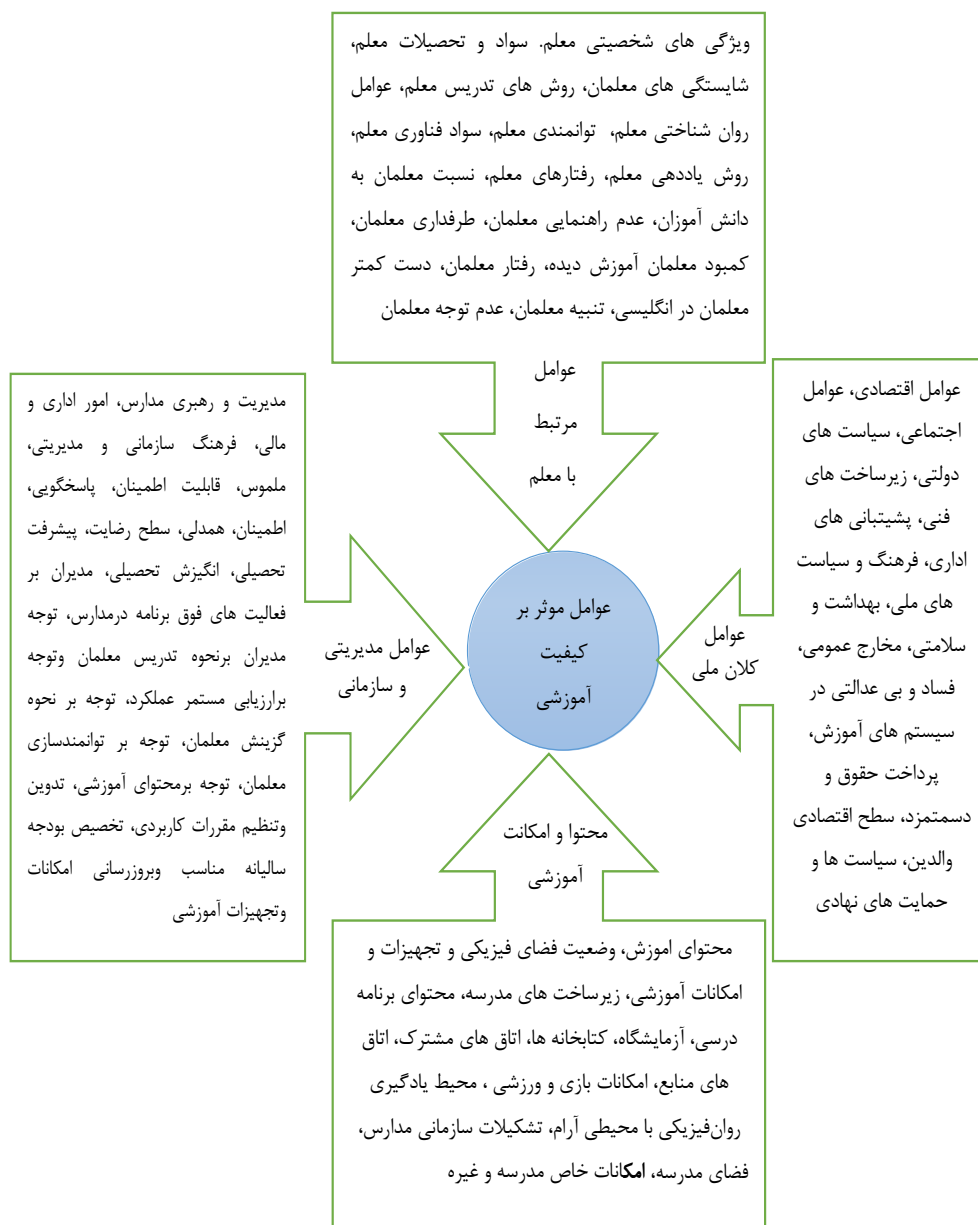
		۷/۳۵ درصد از معلمان عامل کیفیت دانش آموزان را دارای تاثیر کم بر کیفیت آموزش ارزیابی کردند. همچنین، ۳/۶۴ درصد از معلمان، عامل کیفیت دانش آموزان را دارای تاثیر زیاد بر کیفیت آموزش ارزیابی کردند. ۹/۲۷ درصد از معلمان عامل کیفیت معلم را دارای تاثیر کم بر کیفیت آموزش ارزیابی کردند. همچنین، ۱/۷۲ درصد از معلمان عامل کیفیت معلمان را دارای تاثیر زیاد بر کیفیت آموزش ارزیابی کردند.					
--	--	--	--	--	--	--	--

۱۲	اهداف و رسالت‌های آموزش ابتدایی، مدیریت و رهبری معلمان دانش‌آموزان فضای آموزشی محتوای آموزشی فرایندهای یادگیری و یادهی زیرساخت‌های آموزشی، خانواده، فرهنگ، اجتماع و سیاست	یافته‌ها نشان داد ۲ بعد(عوامل درون و برون سازمانی) و ۱۱ مؤلفه (اهداف و رسالت‌های آموزش ابتدایی، مدیریت و رهبری، معلمان، دانش‌آموزان، فضای آموزشی، محتوای آموزشی، فرایندهای یادگیری و یادهی، زیرساخت‌های آموزشی، خانواده، فرهنگ، اجتماع و سیاست) طراحی الگوی سطح تحصیلی از دید خبرگان وجود دارد.	خبرگان و آموزگاران شهرستان اندیمشک در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹	پژوهشگر	ارائه الگویی برای سنجش سطح تحصیلی در مدارس ابتدایی: مورد مطالعه شهرستان اندیمشک	چناری و همکاران، ۱۳۹۹	پژوهشگر
----	---	---	---	---------	---	-----------------------	---------

	۴ فصلنامه رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی	صوری و همکاران، ۱۳۹۹	ارائه مدل مناسب عوامل موثر بر سطح تحصیلی در مدارس ابتدایی شهر تهران	۱۳۹۹ دبیران مدارس ابتدایی شهر تهران	یافته ها نشان داد که مدل معادلات ساختاری شامل سه مولفه اصلی و ۱۲ مولفه فرعی از قبیل ۱- عوامل مدیریتی شامل (توجه مدیران بر فعالیت های فوق برنامه در مدارس، توجه مدیران بر نحوه تدریس معلمان و توجه بر ارزیابی مستمر عملکرد) ۲- عوامل سازمانی شامل (توجه بر نحوه گزینش معلمان، توجه بر توانمندسازی معلمان، توجه بر محتوای آموزشی، تدوین و تنظیم مقررات کاربردی، تخصیص بودجه سالیانه مناسب و بروزرسانی امکانات و تجهیزات آموزشی) ۳- عوامل مهارتی شامل (توجه بر مهارت های کلامی معلمان، توجه بر	۱۳
--	--	-----------------------------	--	--	--	-----------

فهرست	پورظهير و همكاران، ۱۳۹۸	بررسی مولفه ها و شاخص های اصلی ارزیابی عملکرد مدارس	فهرست	جامعه آماری در مرحله کیفی ۵۰ نفر از متخصصین مدیریت آموزشی و صاحب نظران حوزه ارزیابی عملکرد بودند که برای انتخاب نمونه آماری از روش هدفمند و گلوله برفی استفاده شد. در بخش کمی جامعه آماری مدیران متوسطه خراسان رضوی به تعداد ۱۹۸۰ نفر بودند؛ که با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران حجم نمونه ۳۲۲ نفر تعیین شد.....	نتایج نشان داد که همه مولفه های ارزیابی عملکرد مدارس از جمله؛ مدیریت و رهبری، امور اداری و مالی، فرآیندهای یاددهی-یادگیری و برنامه های اثربخش، برنامه محوری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، وضعیت فضای فیزیکی و تجهیزات و امکانات آموزشی، توانمندسازی معلمان و کارکنان، فعالیت های مکمل، فوق برنامه و پرورشی و مشاوره ای، نظارت و راهنمایی و است....	مدیریت و رهبری، امور اداری و مالی، فرآیندهای یاددهی-یادگیری و برنامه های اثربخش، برنامه محوری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، وضعیت فضای فیزیکی و تجهیزات و امکانات آموزشی، توانمندسازی معلمان و کارکنان، فعالیت های مکمل، فوق برنامه و پرورشی و مشاوره ای، نظارت و راهنمایی و است	۱۴

همانطوری که مشاهده می شود ۱۴ مطالعه بررسی و در جدول بالا خلاصه نتایج این مطالعات ارائه شد. به عبارتی در این تحقیق، نخست تمام عوامل استخراج شده از مطالعات پیشین خلاصه شد؛ در ادامه برای هر کدام از ابعاد اشاره شده در مطالعات گذشته یک کد یا مفهوم اختصاص داده شد؛ در مرحله بعدی با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها یا مفاهیم، در یک مقوله فرعی مشابه دسته بندی و مقولات فرعی شبیه به هم در یک مقوله اصلی طبقه بندی شد پس از کد گذاری اولیه تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته های کیفی در ادمه صورت گرفت و ادامه مراحل انجام فراترکیب دنبال شد. پس از شکل گیری مقوله های اصلی و فرعی به منظور مدل نهایی به شکل زیر ارائه شد در نهایت در پژوهش کنونی از روش کد گذاری باز، کد گذاری محوری و کد گذاری انتخابی جهت ارائه چارچوب پیشنهادی در قالب مدل استفاده شد.

شکل ۲- مدل کلی تحقیق

نتیجه گیری

این مطالعه با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش سطح تحصیلی در مدارس ایران با رویکرد سنتز پژوهی انجام شد. کیفیت یک تقاضای جهانی است، زیرا هم تولیدکنندگان و هم مصرف کنندگان برای برتری در محصولات و خدمات تلاش می کنند. در اصل، کیفیت به درجه انطباق با مشخصات و هدف اشاره دارد که بر اساس نیازها و انتظارات مشتری تعیین می شود. درنهایت، رضایت مشتری با اهداف مالک شرکت همخوانی دارد. با اولویت دادن به رضایت مشتری، شرکت ها می توانند با افزایش توجه خود به دقت و اندازه گیری در فرآیند تولید، سهم بازار خود را افزایش دهند. این امر مستلزم درک عمیق نیازها و خواسته های مشتری و همچنین توانایی پیش بینی نیازها و روندهای آینده است. اهمیت آموزش را نمی توان اغراق کرد، زیرا مردم به طور جهانی آرزوی کسب دانش حاصل از تلاش های علمی را دارند. پیشرفت آموزش برای توسعه جوامع ضروری است. با این حال، هنگام بررسی مفهوم سطح تحصیلی در ادبیات، آشکار می شود که این اصطلاح تا حدودی گریزان است. همان طور که هر هدف نیازمند یک مسیر تعیین شده است، تعقیب کیفیت در آموزش نیز مستلزم تعریف روشنی بر اساس اهداف و ارزش هاست. این درک برای تعیین مسیر مناسبی که از ارائه آموزش به مؤثرترین شیوه پشتیبانی می کند و درنهایت به بهبود جامعه کمک می کند، بسیار مهم است. با اجرای استانداردهای کیفیت در آموزش، جوامع، ملت ها و مؤسسات آموزشی می توانند توسعه، پیشرفت و انتشار دانشی را تجربه کنند که افراد را قادر می سازد تا آرزوهای خود را دنبال کنند و به پیشرفت جوامع خود کمک کنند. کیفیت شامل ارزش های اخلاقی، صداقت، درستکاری و شیوه زندگی وظیفه آمیز، از جمله عوامل دیگری است که همگی موجب رضایت و طنین اندازی دریافت کنندگان دانش، نگهبانان و صاحبان سازمان های آموزشی می شوند. بنابراین ضروری است که مؤسسات آموزشی و معلمان از اصول کیفیت و کاربرد آن در عرصه آموزشی آگاهی کافی داشته باشند.

همان‌طوری که مشاهده می‌شود پدیده کیفیت آموزش در مدارس یک پدیده چندوجهی و پیچیده است. این پژوهش با هدف شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های بهبود و افزایش کیفیت آموزش در مدارس با رویکرد سنتز پژوهی و ارائه مدل مطلوب انجام شد. چراکه بررسی ابعاد مختلف پدیده سطح تحصیلی بسیار مهم است محققان و متخصصان نباید تجزیه و تحلیل کیفیت آموزش را به معنای کلمه کلیدی محدود کنند، بلکه باید انواع کلمات و را نیز در نظر بگیرند. این امر با بهره‌گیری از روش‌های مدرن علمی و بهره‌گیری از مطالعات نظام‌مند و سیستماتیک ممکن است. به‌منظور نیل به هدف یادشده، محقق ابتدا با روش نظام‌مند مرور سیستماتیک به تعریف دقیق اهداف تحقیق و بازیابی مطالعات در پایگاه‌های داده داخلی و خارجی در بازه زمانی بین سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲ و ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴ و با هدف شناسایی و گردآوری مطالعات مختلف حول محور عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در مدارس پرداخت. همان‌طوری که بیان شد در راستای انتخاب درست و مناسب داده‌ها و منابع روال به‌این‌ترتیب طی گردید که کلیدواژه جستجو به کیفیت آموزش، عوامل مؤثر در کیفیت آموزش در مدارس محدود شد. تعداد کل مقالات یافت شده با در نظر گرفتن شاخص‌ها و معیارهای ورودی، ۱۶۷۴ تحقیق بود که بعد از بررسی تک‌تک آن‌ها و با در نظر گرفتن معیارهای خروجی از منظر معیارهای محتوایی یا عدم دسترسی، درنهایت نتایج استخراج شده از ۱۴ مطالعه موردبررسی و تحلیل قرار گرفت. با بهره‌گیری از روش فراترکیب و طی مراحل کدگذاری باز (شناسایی نکات کلیدی و کدگذاری و مقوله‌بندی کدهای شناسایی شده) و کدگذاری محوری جمع‌بندی و ترکیب شد و نتیجتاً مدل حاصل از ترکیب یافته‌ها در قالب کدگذاری انتخابی و مدل کیفی شامل سه بعد اصلی عوامل محتوا و امکانات آموزشی (شامل معیارهای همچون؛ محتوای آموزش، وضعیت فضای فیزیکی و تجهیزات و امکانات آموزشی، زیرساخت‌های مدرسه، محتوای برنامه درسی، آزمایشگاه، کتابخانه‌ها، اتاق‌های مشترک، اتاق‌های منابع، امکانات بازی و ورزشی، محیط یادگیری روان‌فیزیکی با محیطی آرام، تشکیلات سازمانی مدارس، فضای مدرسه، امکانات مدرسه، محتوای درسی، اعتبارات بود.

عوامل مدیریتی و سازمانی (شامل معیارهای همچون؛ مدیریت و رهبری مدارس، امور اداری و مالی، فرهنگ سازمانی و مدیریتی، ملموس، قابلیت اطمینان، پاسخگویی، اطمینان، همدلی، سطح رضایت، پیشرفت تحصیلی، انگیزش تحصیلی، مدیران بر فعالیت‌های فوق‌برنامه در مدارس، توجه مدیران بر نحوه تدریس معلمان و توجه بر ارزیابی مستمر عملکرد، توجه بر نحوه گزینش معلمان، توجه بر توانمندسازی معلمان، توجه بر محتوای آموزشی، تدوین و تنظیم مقررات کاربردی، تخصیص بودجه سالیانه مناسب و بروزرسانی امکانات و تجهیزات آموزشی بود)

عوامل مرتبط با معلم (شامل معیارهای همچون؛ ویژگی‌های شخصیتی معلم. سواد و تحصیلات معلم، شایستگی‌های معلمان، روش‌های تدریس معلم، عوامل روان‌شناختی معلم، توانمندی معلم، سواد فناوری معلم، روش یاددهی معلم، رفتارهای معلم، نسبت معلمان به دانش‌آموزان، عدم راهنمایی معلمان، طرفداری معلمان، کمبود معلمان آموزش دیده، رفتار معلمان، دست کمتر معلمان در انگلیسی، تنبیه معلمان، عدم توجه معلمان بود)

عوامل کلان ملی (شامل معیارهای همچون عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، سیاست‌های دولتی، زیرساخت‌های فنی، پشتیبانی‌های اداری، فرهنگ و سیاست‌های ملی، بهداشت و سلامتی، مخارج عمومی، فساد و بی‌عدالتی در سیستم‌های آموزش، پرداخت حقوق و دستمزد، سطح اقتصادی والدین، سیاست‌ها و حمایت‌های نهادی بود)

یافته‌های این مطالعه تلفیقی از نتایج تحقیقات (Fomba ؛ Guillén Perales et al ۲۰۲۴) Kausar & Shoukat, ، Epifanić et al, ۲۰۲۱، et al, ۲۰۲۳ Rolf et al ۲۰۲۲ Oo, ۲۰۱۹؛ ۲۰۲۰). ، صادقی و همکاران (۱۴۰۲)، بهرامی و حیدری (۱۴۰۱)، ادابی و همکاران (۱۴۰۱)، سلامات و همکاران (۱۴۰۱)، حدادنژاد و همکاران (۱۴۰۰)، چناری و همکاران (۱۳۹۹)، صوری و همکاران (۱۳۹۹) و پورظهیر و همکاران (۱۳۹۸) بود

تحقیقات حاضر مربوط به ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر در سطح تحصیلی به صورت بومی تقریباً محدود می‌باشد. اکثر تحقیقات تنها به برخی از جنبه‌های سطح تحصیلی در مدارس توجه داشته‌اند و یا ارائه چند بعد دیگر از طریق مرور ادبیات اکتفا کرده‌اند. از این رو هدف اصلی این تحقیق، تدوین، تبیین و شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های مؤثر در بهبود کیفیت آموزش در مدارس با رویکرد سنتز پژوهی و ارائه مدل مطلوب با استفاده از روش مرور سیستماتیک بود. از آنجاکه در این پژوهش، از روش کیفی و نظام مند مرور سیستماتیک و روش شناسی علمی فراترکیب در میان روش‌های مختلف به منظور ترکیب مطالعات و رسیدن به ترجمه‌ای مشترک از تمامی مطالعات صورت گرفت، کار جدیدی به حساب می‌آید. تعداد زیادی از مقالات در حوزه موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گرفت که با روش فراترکیب ابعاد و مؤلفه‌های و شاخص‌های ارزشیابی در دوره ابتدایی با رویکرد سنتز پژوهی شناسایی شد. توصیه می‌شود از ترکیب مطالعات پیشنهادی به مدارس، مؤسسات و نظام آموزش و پرورش می‌شود. به منظور الگوی مطلوب کیفیت آموزش در مدارس خود لازم است تا مدیران سازمان‌های آموزشی قبل از هر چیزی در مورد ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های کیفیت آموزش در مدارس پیدا کنند. با توجه به اهمیت سطح تحصیلی به عنوان یک ابزار مهم و ضروری در نظام‌های آموزشی، مدیران و دست‌اندرکاران نظام آموزشی بر اساس نتایج این تحقیق قادر به اعمال نتایج مطالعه حاضر در توسعه برنامه‌های سطح تحصیلی استفاده کنند.

منابع و مآخذ

- صادقی، فاطمه و فضایی، سمیه و کیمیافر، خلیل و عامری، فاطمه و معراجی، مرضیه (۱۴۰۲). بررسی شاخص‌های ارزیابی کیفیت آموزش الکترونیکی: مرور روایتی. *مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی شهید صدوقی یزد*، ۱۸(۴).
- بهرامی، سعید و حیدری، مرضیه (۱۴۰۱). طراحی الگوی عوامل موثر بر کیفیت آموزش دانش آموزان: دیدگاه معلمان مدارس مقطع متوسطه دوم شهر آباد. *فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی*، ۱۶(۲).
- صوری، مریم، حنیفی، فریبا و ناظم، فتاح. (۱۳۹۹). ارائه مدل مناسب عوامل موثر بر سطح تحصیلی در مدارس ابتدایی شهر تهران. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۴(ویژه نامه)، ۳۶۹-۳۸۲.
- سلامات، شیدا، حبیب، فرح و شاهچراغی، آزاده. (۱۴۰۱). سنتز پژوهی عوامل اساسی مؤثر در افزایش کیفیت محیط‌های آموزشی بر مبنای الگوی روبرتس. *نوآوری‌های آموزشی*، ۲۱(۴): ۱۷۳-۱۹۵.
- پور ظهیر، علی نقی. ظاهری، احمد و جعفری، پریوش (۱۳۹۸). بررسی مولفه‌ها و شاخص‌های اصلی ارزیابی عملکرد مدارس. *فصلنامه علوم اجتماعی*.
- حدادنژاد، فواد و شیخ الاسلامی، سیدمرتضی و بدیعی، محمدامین و عقیقی، محمد (۱۴۰۰). بررسی میزان تاثیر عوامل موثر بر کیفیت آموزش بر اساس دیدگاه معلمان مدارس پسرانه مقطع متوسطه شهر لار استان فارس، هشتمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت، بندرعباس.
- چناری، زمر، بهمنی، لایلا و برکت، غلامحسین (۱۳۹۹). ارائه الگویی برای سنجش سطح تحصیلی در مدارس ابتدایی: مورد مطالعه شهرستان اندیمشک. *نشریه علمی آموزش و ارزشیابی (فصلنامه)*. ۱۳(۵۲): صفحه ۱۶۱-۱۸۵.

- آدابی لیلا، برکت غلام حسین، بهمنی لیلا (۱۴۰۱). ارائه الگوی ارتقاء کیفیت آموزش

مدارس شهرستان اهواز با استفاده از داده بنیاد. *طلوع بهداشت*. ۲۱ (۵): ۱۰۶-۱۲۳.

- Alhussam, M. A., Samanta, S., Ray, A. K., Kar, B., & Dibat, N. (۲۰۲۴). Evaluating education quality as a research instrument: A systematic review. *Multidisciplinary Reviews*, ۱(۶), ۲۰۲۴۱۱۵-۲۰۲۴۱۱۵.
- Atmaja, D. S., Fachrurazi, F., Abdullah, A., Fauziah, F., Zaroni, A. N., & Yusuf, M. (۲۰۲۲). Actualization Of Performance Management Models For The Development Of Human Resources Quality, Economic Potential, And Financial Governance Policy In Indonesia Ministry Of Education.
- Dale, B. G. , V. D. W. T. , & V. I. J. (۲۰۰۷). *Managing quality*. John Wiley & Sons.
- Danquah, M., & Amankwah-Amoah, J. (۲۰۱۷). Assessing the relationships between human capital, innovation and technology adoption: Evidence from sub-Saharan Africa. *Technological Forecasting and Social Change*, ۱۲۲, ۲۴-۳۳.
- Darling-Hammond, L. (۲۰۰۰). Teacher quality and student achievement. *Education policy analysis archives*, ۸, ۱-۱.
- Elassy, N. (۲۰۱۵). The concepts of quality, quality assurance and quality enhancement. *Quality assurance in education*, ۲۳(۳), ۲۵۰-۲۶۱.
- Epifanić, V., Urošević, S., Dobrosavljević, A., Kokeza, G., & Radivojević, N. (۲۰۲۱). Multi-criteria ranking of organizational factors affecting the learning quality outcomes in elementary education in Serbia. *Journal of Business Economics and Management*, ۲۲(۱), ۱-۲۰.
- ESKANDARÍPOUR, S., HAJÍHOSSEÏNNEZHAD, G., ALÍASGARÍ, M., & HOSSEÏNÍKHAH, A. (۲۰۱۹). Determination of the Factors Affecting the Quality of Education in Technical and Vocational Universities. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, ۲۷(۱), ۳۹۵-۴۰۵.
- Fomba, B. K., Talla, D. N. D. F., & Ningaye, P. (۲۰۲۳). Institutional quality and education quality in developing countries: Effects and transmission channels. *Journal of the Knowledge Economy*, ۱۴(۱), ۸۶-۱۱۵.

-
- Gough, D., Thomas, J., & Oliver, S. (۲۰۱۱). *An introduction to systematic reviews. An introduction to systematic reviews*, ۱-۳۵۲.
 - Guillén Perales, A., Liébana-Cabanillas, F., Sánchez-Fernández, J., & Herrera, L. J. (۲۰۲۴). *Assessing university students' perception of academic quality using machine learning. Applied Computing and Informatics*, ۲۰(۱/۲), ۲۰-۳۴.
 - Glaser, B. G. (۱۹۹۲). *Basics of grounded theory analysis: Emergence vs. forcing*. Mill Valley, CA: Sociology Press.
 - Harvey, L., & Green, D. (۱۹۹۲). *Defining quality. Assessment & evaluation in higher education*, ۱۹(۱), ۹-۳۴.
 - Kausar, S., & Shoukat, R. (۲۰۲۰). *Identification of the factors affecting the quality of education at secondary school level students in tehsil Faisalabad. Journal of Education and Practice*, ۱۱(۱), ۱۸۸-۱۹۴.
 - Khakimov, S. R., & Sharopov, B. K. (۲۰۲۲). *Educational Quality Improvement Events Based on Exhibition Materials in Practical Training Lessons*.
 - Khakimov, S. R., & Sharopov, B. K. (۲۰۲۲). *Educational Quality Improvement Events Based on Exhibition Materials in Practical Training Lessons. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education* (۲۹۹۳-۲۷۶۹), ۱(۲), ۵-۱۰.
 - Khanolainen, D. (۲۰۱۹). *Attitude of Russian teachers towards the new standards. Quality Assurance in Education*, ۲۷(۲), ۲۵۴-۲۶۸.
 - King, N., Horrocks, C., & Brooks, J. (۲۰۱۸). *Interviews in qualitative research*. Sage.
 - Mosadeghrad, A. M. (۲۰۱۴). *Factors influencing healthcare service quality. International journal of health policy and management*, ۲(۲), ۷۷.
 - Mukhopadhyay, M. (۲۰۲۲). *Academic leadership: Enhancing school effectiveness*. Routledge India.
 - Oo, M. (۲۰۱۹). *Principals' and Teachers' Perceptions on Factors Affecting Quality Education at the Selected Basic Education High Schools in Sagaing (Doctoral dissertation, MERAL Portal)*.

- Page, M. J., & Moher, D. (۲۰۱۱). *Evaluations of the uptake and impact of the*
- Rolfe, V., Hansen, K. Y., & Strietholt, R. (۲۰۲۲). *Integrating educational quality and educational equality into a model of mathematics performance. Studies in Educational Evaluation*, ۷۴, ۱۰۱۱۷۱.
- Saini, M., & Shlonsky, A. (۲۰۱۲). *Systematic synthesis of qualitative research. OUP USA*
- Stalmeijer, R. E., Whittingham, J. R., Bendermacher, G. W., Wolfhagen, I. H., Dolmans, D. H., & Sehlbach, C. (۲۰۲۳). *Continuous enhancement of educational quality—fostering a quality culture: AMEE Guide No. ۱۴۷. Medical Teacher*, ۴۹(۱), ۶-۱۶.
- Zheng, H. (۲۰۲۰). *Stakeholder perceptions on the role of school inspection standards in demonstrating education quality in China. Quality Assurance in Education*, ۲۸(۲), ۱۰۵-۱۲۱.